

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **Mgr. Ing. J. B.**, zastoupený Mgr. Filipem Maříkem, advokátem se sídlem Mikulášská 455/9, Plzeň, proti žalovaným: **1) Vězeňská služba České republiky**, se sídlem Soudní 1672/1a, Praha 4, a **2) Městský soud v Praze**, se sídlem Spálená 6/2, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2022, č. j. 5 A 135/2021 – 40, ve znění opravného usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2022, č. j. 5 A 135/2021 – 52,

t a k t o :

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Včas podanou kasační stížností se žalobce, který je advokátem, domáhá zrušení usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „*městský soud*“) ze dne 27. 6. 2022, č. j. 5 A 135/2021 – 40 (ve znění opravného usnesení městského soudu ze dne 27. 6. 2022, č. j. 5 A 135/2021 – 52), kterým městský soud odmítl jeho žalobu na ochranu před nezákonným zásahem, jíž se domáhal určení nezákonnosti požadavku předsedy senátu 91 Co JUDr. Aleše Nezdařila, aby si žalobce nasadil respirátor při soudních jednáních u městského soudu dne 13. 10. 2021, v řízení vedeném pod sp. zn. 91 Co 213/2021, a dne 24. 11. 2021, v řízení vedeném pod sp. zn. 91 Co 251/2021. Dále se žalobce domáhal určení

nezákonnosti postupu justiční stráže vůči jeho osobě (jako právnímu zástupci účastníka soudního řízení), spočívajícího v jeho vyvedení z jednací síně při týchž jednáních městského soudu. Žalobce se rovněž domáhal zákazu, aby po něm městský soud požadoval nošení respirátoru při soudních jednáních.

[2] Městský soud se zabýval otázkou, zda byl předseda senátu městského soudu při vyslovení požadavku na nasazení respirátoru a udělení pokynů příslušníkům justiční stráže v postavení správního orgánu v oblasti veřejné správy ve smyslu § 4 odst. 1 s. ř. s. Uvedl, že předseda senátu při jednání soudu vykonává moc soudní, a to i při přijetí opatření uvedených v procesních předpisech, jakož i dalších vhodných opatření směřujících ke splnění účelu jednání. V případě výzvy k nasazení respirátoru se jedná o procesní postup soudu při výkonu soudní moci. Mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví č. j. MZDR 15757/2020/MIN/KAN (dále jen „*opatření ministerstva*“) nečiní z předsedy senátu správní orgán na úseku hygieny. Nemohlo se tedy jednat o nezákonný zásah správního orgánu ve smyslu § 4 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Proto městský soud žalobu odmítl pro nedostatek podmínky řízení podle § 46 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[3] Následně městský soud vydal opravné usnesení ze dne 27. 6. 2022, č. j. 5 A 135/2021 - 52, kterým opravil výrok III. napadeného usnesení o vrácení soudního poplatku tak, že žalobci se vrací zaplacený soudní poplatek ve výši 2 000 Kč (a nikoli 4 000 Kč, jak bylo chybně uvedeno v usnesení č. j. 5 A 135/2021 - 40).

[4] Proti usnesení městského soudu podává žalobce (dále jen „*stěžovatel*“) kasační stížnost, jejíž důvody podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[5] Stěžovatel se domnívá, že soud není oprávněn rozhodovat o povinnosti právního zástupce nosit respirátor při soudním jednání, neboť mu takovou pravomoc nesvěřuje ani občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), ani jiný právní předpis či opatření ministerstva.

[6] Stěžovatel trvá na tom, že výzva k nasazení respirátoru není výkonem soudní pravomoci, nýbrž „*čistým výkonem správní moci*“ na úseku zdravotnictví dle opatření ministerstva. Nejedná se ani o úkon vedoucí k naplnění účelu řízení ve smyslu § 1 o. s. ř. vzhledem k tomu, že soud má propůjčenou pravomoc na úseku hygieny opatřením ministerstva, které nemůže provádět občanský soudní řád, neboť podzákonné normy provádějící tento předpis může vydat pouze Ministerstvo spravedlnosti, resp. Vláda ČR v souladu s § 373 až 374a o. s. ř. Stěžovatel dodává, že ne vše, co činí soudce, je výkonem soudcovské pravomoci, přičemž poukazuje na rozhodování o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

[7] S ohledem na shora uvedené namítá stěžovatel porušení čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky. Dále namítá porušení práva na spravedlivý proces svého klienta.

[8] Žalovaní se ke kasační stížnosti nevyjádřili.

pokračování

[9] Nejvyšší správní soud nejdříve hodnotil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), osobou oprávněnou (§ 102, věta první s. ř. s.), proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Nejvyšší správní soud předesílá, že velmi podobnou argumentací, jakou nyní předkládá stěžovatel, se již zabýval v rozsudku ze dne 21. 7. 2022, čj. 10 As 477/2021 - 28 (dále jen „*rozsudek NSS z července 2022*“) či v rozsudku ze dne 19. 9. 2022, č. j. 10 As 194/2022 - 38 (dále jen „*rozsudek NSS ze září 2022*“). Ve druhém z těchto rozsudků přitom Nejvyšší správní soud posuzoval obdobnou kasační stížnost téhož stěžovatele jako v nyní projednávané věci. Obdobně jako v tehdy projednávané věci neuplatnil ani nyní stěžovatel v žalobě, ani v kasační stížnosti žádnou konkrétní argumentaci týkající se jeho vyvedení ze soudní síně. Vymezoval se jen proti oprávnění soudce vyzvat jej k nasazení respirátoru (a koneckonců i samotný stěžovatelem tvrzený zásah spočívající ve vyvedení je přímo navázán na neuposlechnutí pokynu soudce k nasazení respirátoru).

[12] Dále Nejvyšší správní soud konstatuje, že vzhledem k tomu, že městský soud žalobu odmítl, omezuje se rozsah přezkumu v nynějším řízení pouze na posouzení zákonnosti odmítnutí žaloby [§ 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.]. Kasační soud se proto zabýval pouze otázkou, zda tvrzený zásah představuje výkon veřejné správy, či naopak výkon soudnictví (jak uzavřel krajský soud), a zda ho tedy lze, či nelze přezkoumat ve správním soudnictví. Nejvyšší správní soud se naopak nemohl zabývat např. námitkou, že soudce zasáhl do práva na spravedlivý proces stěžovatelova klienta, ani otázkou, zda soudce výzvu vydal v souladu se zákonem.

[13] Podle § 82 s. ř. s. musí žalobce tvrdit, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným **zásahem správního orgánu**. Podle § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s. je **správním orgánem** orgán moci výkonné, orgán územního samosprávného celku, jakož i fyzická nebo právnická osoba nebo jiný orgán, pokud jim bylo svěřeno **rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy**. Nejvyšší správní soud veřejnou správu definuje jako správu veřejných záležitostí, která je projevem realizace výkonné moci ve státě, včetně specifického postavení tzv. veřejnoprávní samosprávné moci. Negativně je veřejná správa vymezována jako souhrn činností, které nejsou zákonodárstvím, soudnictvím, ani vládou (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2010, č. j. 2 As 24/2010 - 53, dle něhož rozhodnutí soudu o tom, že nepotvrzuje zvolené členy věřitelského výboru dle tehdy platného zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, je výkonem moci soudní, a proto není přezkoumatelné ve správním soudnictví).

[14] Nejvyšší správní soud souhlasí s městským soudem, že výzva soudce k nasazení respirátoru je výkonem soudnictví, nikoli veřejné správy. Jak městský soud v odstavci 15 napadeného usnesení správně uvedl, předseda senátu při jednání soudu vykonává moc soudní, a to i při přijetí opatření v procesních předpisech uvedených či dalších vhodných opatření směřujících ke splnění účelu jednání (srov. též odstavec 12 rozsudku NSS ze září 2022).

[15] Podle § 117 odst. 1 o. s. ř. *předseda senátu zahajuje, řídí a končí jednání, uděluje a odnímá slovo, provádí dokazování, činí vhodná opatření, aby zajistil splnění účelu jednání, a vyhláší rozhodnutí. Dbá přitom, aby jednání probíhalo důstojně a nerušeně a aby věc mohla být úplně, spravedlivě a bez průtahů projednána.* Je zřejmé, že ohledně „vhodných opatření“ k zajištění splnění účelu jednání zákonodárce záměrně zvolil neurčitý právní pojem. Pod tento pojem tedy lze podřadit i opatření k ochraně úst a nosu, coby součást protiepidemických opatření, jako tomu bylo v nyní posuzované věci.

[16] Nejvyšší správní soud nepřisvědčuje námitce stěžovatele, že soud, respektive předseda senátu při ukládání povinnosti užít ochrany úst a nosu vystupuje jako správní orgán na úseku hygieny (resp. zdravotnictví) na základě opatření ministerstva. Bez ohledu na to, zda soudce v nynější věci své opatření opřel o opatření ministerstva či nikoli, takový pokyn zástupci účastníka řízení bude vždy výkonem soudnictví, neboť byl vydán na jednání soudu a za účelem zajištění řádného průběhu jednání ve smyslu § 117 odst. 1 o. s. ř. Byť soudce výzvou sledoval snížení rizika šíření viru, **primárním objektem**, který chránil, **zůstal nerušený průběh jednání** (shodně odstavec 18 rozsudku NSS z července 2022). Městský soud tedy dospěl v odstavci 16 napadeného usnesení ke správnému závěru, že „[t]ato možnost [vyzvat osobu k nasazení ochrany úst a nosu – pozn. NSS], jejímž smyslem jednoznačně je přispět k bezproblémovému výkonu soudní moci, nečiní ze soudce správní orgán nadaný pravomocí na úseku hygieny.“

[17] S odůvodněním napadeného usnesení se mýlí i stěžovatelova kritika neexistence zmocnění Ministerstva zdravotnictví k vydávání prováděcích předpisů k občanskému soudnímu řádu. Pravomoc předsedy senátu nařídit nasazení respirátoru vyplývá z § 117 odst. 1 o. s. ř., který soudci svěřuje širokou pravomoc řídit jednání a volit vhodná opatření k zajištění jeho účelu. Tato opatření přijímaná dle § 117 odst. 1 o. s. ř. nemohou být přezkoumávána správními soudy, neboť jde o ryzí výkon moci soudní (jak uvedeno výše).

[18] Na základě shora uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. *in fine* zamítl.

[19] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaným, kteří byli ve věci úspěšní, žádné náklady nad rámec jejich běžné úřední činnosti nevznikly, kasační soud jim proto náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 27. září 2023

JUDr. Tomáš Rychlý
předseda senátu